

หัวข้อการค้นคว้าแบบอิสระ การพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อป้องกันโรคหลอดเลือดสมองในผู้ที่เป็นโรคความดันโลหิตสูงสำหรับผู้ดูแลในชุมชน ตำบลน้ำโจ้ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

ผู้เขียน นางสาวอรทัย ทำทอง

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน)

คณะกรรมการที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วราภรณ์ บุญเชียง อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประพิมพ์ พุทธิรักษ์กุล อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

การป้องกันการเกิดโรคหลอดเลือดสมองในผู้ที่เป็นโรคความดันโลหิตสูงมีความสำคัญต่อการลดอุบัติการณ์การเกิดโรคหลอดเลือดสมอง การศึกษาเชิงพัฒนาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแนวปฏิบัติ เพื่อป้องกันโรคหลอดเลือดสมองในผู้ที่เป็นโรคความดันโลหิตสูงสำหรับผู้ดูแลในชุมชน ตำบลน้ำโจ้ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง โดยอาศัยขั้นตอนในการพัฒนาตามแนวทางของศูนย์ความรู้เชิงประจักษ์ทางการพยาบาลและผดุงครรภ์แห่งประเทศไทย คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ดังนี้คือ 1) การกำหนดหัวข้อปัญหา 2) การกำหนดผลลัพธ์ 3) การสืบค้นหลักฐาน 4) การประเมินคุณค่าของหลักฐาน และ 5) การสร้างแนวปฏิบัติ ซึ่งเป็นแนวปฏิบัติสำหรับผู้ดูแล ผู้ที่เป็นโรคความดันโลหิตสูงในชุมชน พัฒนาขึ้นระหว่างเดือน กันยายน 2556 ถึง กุมภาพันธ์ 2557 โดยทีมผู้พัฒนาแนวปฏิบัติ จำนวนทั้งสิ้น 10 ราย ทดลองใช้โดยผู้ใช้แนวปฏิบัติ ในกลุ่มผู้ดูแลผู้ที่เป็นโรคความดันโลหิตสูง ตำบล น้ำโจ้ จำนวน 5 ราย เป็นระยะเวลา 2 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย 3 ส่วนคือส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป สำหรับกลุ่มผู้พัฒนาแนวปฏิบัติฯ และผู้ทดลองใช้แนวปฏิบัติฯ ส่วนที่ 2 แนวปฏิบัติฯ สำหรับผู้ดูแล และส่วนที่ 3 แบบสอบถามการประเมินคุณภาพของแนวปฏิบัติฯ สำหรับผู้ทดลองใช้แนวปฏิบัติฯ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ และสถิติเชิงพรรณนาตามลักษณะของข้อมูล

ผลการศึกษาทำให้ได้แนวปฏิบัติเพื่อป้องกันโรคหลอดเลือดสมองในผู้ที่เป็นโรคความดันโลหิตสูงสำหรับผู้ดูแลในชุมชน ซึ่งประกอบด้วย 5 หมวดหมู่ คือ หมวดที่ 1 การประเมินภาวะความดันโลหิตสูงและการประเมินความเสี่ยงต่อการเกิดโรคหลอดเลือดสมอง หมวดที่ 2 การให้ความรู้เกี่ยวกับโรคความดันโลหิตสูงและโรคหลอดเลือดสมอง หมวดที่ 3 การส่งเสริมการป้องกันโรคหลอดเลือดสมอง หมวดที่ 4 การจัดการเมื่อมีอาการเตือนของโรคหลอดเลือดสมอง และหมวดที่ 5 บทบาทของผู้ดูแลต่อการดูแลผู้ที่เป็นโรคความดันโลหิตสูง เมื่อได้นำแนวปฏิบัตินี้ไปทดลองใช้แล้ว ผู้ใช้แนวปฏิบัติมีความเห็นว่าแนวปฏิบัติชุมชนนี้มีประสิทธิผล คือมีความง่าย สะดวก ประหยัด และมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติในระดับมาก ดังนั้นจึงควรให้มีการนำแนวปฏิบัตินี้ สู่ขั้นตอนการนำไปใช้ และเผยแพร่ต่อไป

Independent Study Title Development of Stroke Prevention Practice Guidelines
in Persons with Hypertension for Caregivers in Community,
Namjo Sub-district, Mae Tha District, Lampang Province

Author Ms. Oratai Thumtong

Degree Master of Nursing Science (Community Nurse Practitioner)

Advisory Committee Assistant Professor Dr. Waraporn Boonchieng Advisor
Assistant Professor Dr. Prapim Buddhirakkul Co-advisor

ABSTRACT

Stroke prevention in persons with hypertension is important in reducing an incident that causes strokes. This development study aims to develop a stroke prevention practice guidelines in persons with hypertension for caregivers in community, Namjo sub-district, Mae Tha district, Lampang province. The following development procedures practiced according to the guidelines of The Thailand Centre for Evidence Based Nursing and Midwifery, Faculty of Nursing, Chiang Mai University were used: 1) determining the problems, 2) identifying the outcome, 3) searching for evidences, 4) appraisal evidences, and 5) developing stroke prevention practice guidelines for caregivers in community which were created during September 2013 to February 2014 by 10 peoples who was team developer. The practice guidelines were used by 5 caregivers caring for persons with hypertension in Namjo sub-district, for 2 weeks. Tools used in this study consisted of 3 parts as follows; (1) general questionnaires for practice guidelines developing team members and practice guidelines users, (2) practice guidelines for caregivers and, (3) user evaluation questionnaires regarding the quality of the practice guidelines. Data were analyzed by using frequency distribution and descriptive statistics according to the characteristics of the data.

The result of the study leads to the creation practice guidelines for caregivers in the community to prevent stroke in persons with hypertension. The practice guidelines consist of 5 categories as follows: category 1 is to appraise the hypertension and the risk of stroke happening, category 2 is to provide knowledge regarding hypertension and stroke, category 3 is to promote stroke prevention, category 4 is to manage when there is any sign of stroke, category 5 is the roles of caregivers in treating people with hypertension. Once the practice guidelines were used, the users highly agreed that the practice guidelines were effective as they are easy, convenient, economical and possible in practical matter. Therefore, this practice guidelines is suitable to be practiced generally and promoted its application in the future.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved